

De klank is modern, hard en duidelijk

Plug in of uit?

Het nieuwste lid van Roland's Aira-familie is een synthesizer met toetsenbord, de System-1. Hij kan bovendien ook andere synthesizers nadoen. Hoe goed gaat hem dat af?

door Stefan Robbers > stefan@interface.nl

Extra

- 2 demovideo's van de System-1
- Roland product-manager Adrian Marsi gaat dieper in op de sounds en features van de System-1
- handleiding

INFO

- prijs incl.: € 604,-
- distributie: Roland Central Europe
- internet: www.rolandce.com
www.roland.com

De System-1 is Roland's vierde release in de Aira-serie. Hij liet wat langer op zich wachten doordat er nogal wat speciale snuffjes in zitten. Het apparaat is eigenlijk een synthesizer, dsp-plug-in, geluidskaart en controller ineen. Het desktopformaat is compact en van plastic, met de inmiddels kenmerkende groene randen van de Aira-serie. Alle knoppen en schuiven zijn helder groen verlicht. Er zit een 2-octaafs toetsenbord op van volledige grootte; de toetsen lijken zelfs wat breder dan normaal. Het is echter wel zeer ondiep en speelt daardoor in ieder geval anders; voor wie een piano-achtig klavier gewend is, zal het flink wennen zijn. Het keyboard is niet aanslaggevoelig. De pitchbend is als een jogwiel uitgevoerd, wat ook erg wennen is (voor een Roland synth). Modulatie zit erop in de vorm van een aan/uit-knop. Daarboven vinden we alle knoppen en schuiven.

Er is een System-1 mode en een Plug-out mode, waardoor het apparaat met één druk op de knop kan veranderen in een andere synthesizer. In de System-1 mode zijn alle knoppen en schuiven beschikbaar en is het instrument 4-stemmig polyfoon. Achterop zitten een usb-aansluiting, midi-in/out, stereo-uit (2x mono jack) en een hoofdtelefoonuitgang. Verder zijn er nog twee pedalaansluitingen voor hold en expressie.

Geluid

Nets als de andere Aira's is de de System-1 een volledig digitale synthesizer, die gebruik maakt van Roland's ACB-techniek (Analog Circuit Behaviour). Dat is een modeling algoritme waarmee nauwkeurig analoge klanken

kunnen worden nagebootst. De System-1 is, in tegenstelling tot de andere Aira's, niet duidelijk geïnspireerd op specifieke oude Roland machines. Hij heeft twee oscillators met zes golfvormen, een ruisgenerator, suboscillator, multimodefilter en twee envelopes; 1 voor het filter en 1 voor de amplitude. Er is een losse lfo-sectie die je tegelijk op het filter en de oscillators kunt gebruiken. Het geheel is handig ingedeeld met overzichtelijke draaiknoppen en schuiven. Het is vooral fijn dat de envelopes als schuiven zijn uitgevoerd; daarmee zie je eigenlijk visueel al wat de envelope doet.

Er zijn acht presetknoppen, wat verbazend weinig is voor een moderne digitale synth, en de presets zijn niet geweldig. Gelukkig kun je

snel geluiden aanpassen of maken, omdat alle parameters direct bereikbaar zijn. De klank is modern, hard en duidelijk. Echt warm analogo kun je de System-1 zeker niet noemen. Het geluid is echter wel diep en heeft veel definitie. Het sublaag is indrukwekkend en het geluid kan ook glashelder zijn. Het filter doet zijn werk maar heeft weinig karakter. Natuurlijk zit er een flinke resonantiepiep in, maar er is weinig/geen harmonische vervorming die een echt analogo filter soms zo uniek maakt.

Plug-out

De System-1 is zeker expressief, en live goed inzetbaar, omdat alles goed verlicht is en te >>

Plug-out SH-101

Uniek voor de System-1 is de plug-outmogelijkheid. Hoewel, Roland had jaren geleden al de V-Synth waar je emulaties van andere synthesizers in kon laden. Nuchter bekeken is de System-1 eigenlijk een dsp-chip met een controller eromheen, en Roland gebruikt deze hardware ten volle: men komt namelijk op de markt met vst/au-plug-ins van legendarische Roland synthesizers. Deze plug-ins gebruiken gewoon de processor van de computer.

De eerste release is een emulatie van de Roland SH-101, een monofone synthesizer uit het begin jaren tachtig die vooral bekend is geworden door gebruik in house- en technoproducties. Je kunt de plug-in downloaden en installeren met een certificaat dat je bij de System-1 krijgt. Als je de plug-in oproept, dan bestuur je de knoppen/schuiven direct met de System-1. Hier hoeft je niets voor in te stellen,

wat erg prettig werkt. Je hoeft de System-1 niet aan te zetten om de plug-in te kunnen gebruiken. Overigens liet de au-versie diverse keren mijn daw crashen; de vst-versie was wel stabiel. Met een druk op de plug-outknop wordt de emulatie naar de hardware van de System-1 gestuurd, waarna je deze standalone kunt gebruiken met dezelfde klank en mogelijkheden.

Een typisch kenmerk van de SH-101 is de simpele opzet met één oscillator met een mixer voor zaagtand en blokgolf, suboscillator en pulsbreedte-regelaar. Dit wordt door een low pass-filter gevoerd met resonantie en één adsr-envelope die zowel voor filter als amplitude tegelijk gebruikt wordt. Verder nog een lfo die op de oscillator en het filter gezet kan worden en een kleine interne sequencer. Dat laatste emuleert de System-1 niet; alle andere

functies wel en als compensatie heeft de plug-out SH-101 ook de arpeggiator van de System-1. Roland heeft er zelfs aan gedacht om de twee envelopes van de System-1 aan elkaar te koppelen om het karakter van de SH-101 beter te benaderen.

Oscillator 1 en 2 worden gebruikt om de mix van golfvormen uit de SH-101 na te bootsen. De klank ervan kon mij echter niet zo overtuigen. De SH-101 plug-out klinkt behoorlijk als de System-1 zelf; het filter heeft een iets ander karakter en de envelopes reageren inderdaad zoals dat bij een SH-101 werkt. Maar waar de echte SH-101 een zoemend, stuwend laag heeft en de filterkarakteristiek voor kenners onmiddellijk herkenbaar is, is dat bij de plug-outversie niet het geval. Dat maakt het helemaal geen slecht klinkende plug-in/out, maar het komt ook niet echt in de buurt van het origineel.

SPECIFICATIES

- virtueel-analoge synthesizer
- keyboard 25 toetsen, niet aanslaggevoelig
- 4 stemmig polyfoon max. (System-1 mode)
- 2 oscillators met saw-, square-, triangle-, saw2-, square2-, triangle2-golfvormen
- knoppen voor: color, modulation source (manual, lfo, p.env, f.env, a.env, sub-osc), octave, tune
- envelope: attack time, decay time, envelope depth
- modulatie: cross modulator, ring modulator, oscillator sync
- suboscillator: -1 oct./2oct
- ruis: white noise/pink noise
- key mode: mono/unison/poly
- filter type: lpf (12dB/24dB), hpf
- knoppen voor: lpf cutoff, resonance, hpf cutoff, key follow
- filter envelope: attack time, decay time, sustine level, release time, envelope depth
- amplitude envelope: attack time, decay time, sustine level, release time
- lfo golfvormen: sine, triangle, saw, square, sample & hold, random
- knoppen voor: fade time, rate, pitch, filter, amp
- controllers voor: lfo key trigger, tempo sync
- mixer voor: osc 1, osc 2, sub osc, noise
- effect sectie: tone, crusher, reverb, delay, delay time
- arpeggiator met 6 standen, 6 stappen
- scatter functie
- koptelefoon: stereo 1/4" phone type
- main-outs: (L/mono, R)
- jacks: 1/4" phone type
- pedaal (hold) jack: 1/4" phone type
- pedaal (control) jack: 1/4" phone type
- midi-in/out
- usb-port: usb type b (audio/midi)

synchroniseren met midi/usb-klok. Het soort geluid doet al vermoeden dat het apparaat erg gericht is op de edm-sound. De scatter-functie, ook te vinden op de andere Aira's, draagt daar extra aan bij. Wel erg leuk is de ingebouwde arpeggiator die temposynchroon meeloopt.

Het idee van Roland is dat je alles wat je in de studio maakt en bedenkt direct live kunt gebruiken. De System-1 beschikt dan ook over uitgebreide mogelijkheden om te integreren in een moderne studio. Via de usb-aansluiting kun je niet alleen nootinformatie en controller-data sturen; ook alle audio wordt digitaal doorgegeven, zodat je de System-1 direct als 24bit/96kHz stereo geluid kunt opnemen. Je bent daarbij wel verplicht je hele daw-project in 96kHz modus te draaien, want de Roland Aira-serie kan alleen in deze configuratie als audio-interface gebruikt worden. Geluid afspelen vanuit je daw kan ook via de uitgangen van de System-1 die dan als da-converter fungeert.

Om de System-1 te kunnen gebruiken met de computer moet je eerst drivers installeren.

Daarna zie je de machine als usb-geluidskaart/midi-apparaat verschijnen in de daw. Je kunt daar ook de knoppen en schuiven als midi-controllers inzetten om andere softsynths te besturen, en Roland brengt zelf een aantal plug-ins uit die in de System-1 geladen kunnen worden; de eerste, een emulatie van de SH-101, is net verschenen (zie kader).

Conclusie

Het is lastig om de Roland System-1 qua klank te beoordelen, omdat het eigenlijk een kameleon is. Door de plug-outfunctie kunnen het karakter en de mogelijkheden van deze synthesizer radicaal veranderen. Als controller en liveapparaat met goede verlichting voldoet hij uitstekend; niet alleen kun je er allerlei softsynths mee besturen, de SH-101 plug-in/out van Roland zelf is compleet voorbereid om door de System-1 bestuurd te worden. De ingebouwde System-1 synthesizer klinkt krachtig en biedt voldoende mogelijkheden om een uiteenlopend palet aan geluiden mee

te maken. Dat maakt het des te vreemder dat je maar acht presets op kunt slaan. Het toetsenbord is te ondiep om echt fijn te spelen. En de functionaliteit van de ingebouwde geluidskaart is beperkt tot 96kHz/24bit, maar geeft wel een indrukwekkend goed geluid, ook over usb. De SH-101 plug-out is eveneens van hoge kwaliteit en heeft een interessante klank die wat toevoegt. Toch klinkt het geheel wat killer en digitaler. Liefhebbers van echte analoge synths kunnen beter kijken naar andere opties in deze prijsklasse, die warmer en subtieler zullen klinken maar die dan weer veel minder veelzijdig zijn en vaak ook monofoon. Het gemak waarmee de softwaresynth in de hardware gezet kan worden, geeft een hele nieuwe wereld aan mogelijkheden. Hiermee is de System-1 interessant voor iedereen die een leuke, live goed bruikbare synthesizer zoekt die vooral dancegericht is. ■

HET OORDEEL

- +**
  - krachtige klank
  - unieke plug-outfunctie
  - goed verlichte controllers
  - usb/daw-integratie
- - alleen 96kHz audio over usb
  - ondiep toetsenbord
  - slechts 8 preset-geheugenplekken

De System-1 is eigenlijk een synthesizer, dsp-plug-in, geluidskaart en controller ineen

